

Bijlage 3: Recensie
(Uit: Etcetera, februari 1988)

KVS
Brussel

Romeo en Julia

KVOD

Tanghe en het misverstand: dit is niet *Romeo en Julia* van Shakespeare maar een tekst die tijdens het repetitiep proces tot stand kwam, gebaseerd op het bekende verhaal van de ongelukkige geliefden van Verona. De kapitale vraag is dus of deze nieuwe tekst krachtig en rijk is. Het antwoord is spijtig genoeg neen. De vertaling van het gegeven naar een hedendaags beeld (het wel niet context!) levert twijfelachtige resultaten op, zoals bij de onduidelijke figuur van Lorenzo, die plots een hippe Italiaanse pastoor lijkt te zijn. Bij de huwelijksceremonie gaat dat dan helemaal de mist in.

De taal zelf wordt op te veel ogenblikken schraal. Tanghe heeft met zijn acteurs gezocht naar intense, emotioneel spannende momenten. In het repetitiekanaal kan men hierbij de indruk gebruiken van het vier of vijf keer herhalen van dezelfde korte zin. De acteur toert vanzelf emoties voort bij "Ik moet, ik moet, ik moet." Maar meer dan een acteursoefening is het niet. Als dit procédé dan drie of vier keer in de definitieve tekst voorkomt, functioneert het niet meer, en is de toeschouwer zich in de eerste plaats van de taalarmoede bewust. Hij begint onmiddellijk te dromen van iets anders: deze intensiteit met de woorden van Shakespeare, dat zou pas een feest zijn.

Ondanks dit centraal gemis aan diepgaande, omvullende inhoud, kende de voorstelling bij KVS-Brussel een overweldigend succes: elke opvoering werd afgesloten door een staande ovatie en de reeks voorstellingen werd verlengd.

Wat het geheel aan inhoud ontbeert, tracht Tanghe te compenseren door een mooi-ogend spektakel waarvan de steunpilaar het esthetisch verrijnde decor is, dat gemaakt wordt door een schitterende belichting. Tanghe heeft hier zijn liefde voor de Italiaanse design, zoals die in luxueuze, maar wat wereldvreemde modeboeken te zien is, de vrije teugel gelaten. Het ziet er beeldig mooi uit, maar met een schoonheid die men in het Engels eerder "pretty" dan "beautiful" zou noemen, en hiermee zijn de expressieve grenzen van de gekozen vorm nauwkeurig aangegeven.

In een karakteristiek lege ruimte laat Tanghe veertig jonge mensen evolueren. Technisch is het geprepareerde werk met deze groep van grote kwaliteit. Vooral in het eerste deel werkt het ongemeen opwindend. Dan verflauwt het, omdat er steeds op eenzelfde soort intensiteit gemikt

wordt. In het theater heffen een reeks even intense momenten elkaar op slotte op.

Met spanning zit de toeschouwer te wachten op de laatste scène van het stuk, want het is duidelijk dat de gebruikte esthetiek niet dienen kan bij een gildood en een lugubere grakamer. Groot is de ontgoocheling dan als men merkt dat Tanghe de ultieme uitdaging niet aangaat, en het einde met een onduidelijke en overtuigende ellips afdoet; de muziek van Umberto Tozzi kan niet opwegen tegen de teksten van Shakespeare.

Blijft echter de kwaliteit van het werk met de KVS-acteurs, die hun routine plots kwijt zijn en heel gespannen acteren. Blijft ook de prestatie van de jonge hoofdrollen, waarbij Donald Madder een geloofwaardige, kwetsbare Romeo neerzet, en An Tuts... An Tuts is de revalidatie, een te zwaar, broos en speels, en dan, als ze in de strikken van het verhaal verward raakt, wordt ze plots agressief en sterk. Het is een genuaaceerde, innemende vertolking van Julia, en het is duidelijk dat we met grote belangstelling naar verder werk van deze jonge actrice uitkijken.

Het licht, de muziek, de beweging, het intense acteren, dat zijn de elementen waar het publiek zeer sterk op gereageerd heeft. Het is voor een regisseur geen geringe prestatie als alles zo mooi kan overstralen. De "réussite" beweegt zich vooral op het vlak van de techniek en de vorm. Een oogverblindende oppervlakte, dat wel. Maar zo blijft Tanghe's *Romeo en Julia* een klein aandoenlijk verhaalje zonder veel consequenties. Het sociale conflict gaat op het einde in rook op, de sterfscène ontbreekt. An Tuts had ik graag op haar sterfbed zien wakker worden en wanhopig rondkijken. Het werd mij niet gegund.

Deze *Romeo* kan een belangrijke stap zijn voor Tanghe, als hij begrijpt dat hij hier over de schreef is gegaan. Bij een volgend spektakel mag hij er niet meer onderuit. *Medea* bij het NTG kan een belangrijke opvoering worden, als we daar zijn worsteling met de hele Euripides meemaken, en als we graafwerk zien naar de diepe scheuren in de menselijke ziel. Geen uitvluchten deze keer, maar het echte risico. Het moet, het moet, het moet. Van een regisseur die zo'n verrassende en ledere balkonscène kan verkrijgen van twee onervaren acteurs, — de gevaarlijk gewonnen kus van Romeo en Julia in wankel evenwicht op een hoge stok is een zeldzaam poëtisch moment —, mag men hopen dat hij die weg naar de diepere menselijke lagen zal vinden.

Deze opvoering is als schuimwijn: hij spuit met geweld; het glas loopt enthousiast over, maar even later blijkt het maar nauwelijks gevuld te zijn. Ontgoocheld was de toeschouwer die altijd al gedacht had dat *Romeo and Julia* "à la façon" Shakespeare eerder een "Côte du Rhône" met "body" was. De volgende keer willen we een zware bordeauxwijn, die aan het gehemelte blijft plakken.

Tanghe moet op zoek naar andere wijnkelders.

Maar ondertussen is Tanghe's *Romeo en Julia* een vlot en meeslepend spektakel, waar ik aan de uiterlijke kant, aan de bijna behaagzame verpakking plezier heb beleefd. Trouwens, *R & J* (mijn eigen modische bijdrage) is verre van een perfect stuk, en alleen belangrijk omdat er een jong en veelbelovend schrijver aan het woord is. Zo ook is deze briljante, maar oppervlakkige regie het werk van een jong, veelbelovend regisseur. Shakespeare bezondigde zich aan té gekunstelde taal, Tanghe gaat zich al eens te buiten aan té virtuoziteit theaterinvalen. Jonge Shakespeare en jonge Tanghe, dus.

Johan Thielemans

1. De confrontatie

- Alessandro** Laat mij met rust.
Laat mij met rust. Hoor je.
Wat willen jullie van mij?
Laat mij gerust.
Laat mij gerust.
Wat willen jullie? Vuile honden.
- Capuletti's** (Ze blaffen. Ze lachen. Weerwolven in de nacht)
- Alessandro** Laat mij gerust. Horen jullie mij?
Ik wil dat jullie mij met rust laten.
- Tybalt** Waar zijn je vriendjes, Alessandro Montacchi?
Hebben ze jou in de steek gelaten?
Ben je bang in het donker, Alessandro?
Ben je bang?
Ben je angstig?
Waarom beef je zo?
- Alessandro** Laat mij gerust. Hoor je. Laat mij gerust.
- Mardini** Waar is je broer?
Hei.
Waar is je broertje?
Waar is Romeo?
Waarom is grote broer niet bij je?
- Alessandro** Laat mij met rust of ik klop jullie allemaal in mekaar.
- Capuletti's** (lachen)
- Tybalt** Alessandro Montacchi, wij laten niet met ons sollen.
Wil je blaffen?
Wil je blaffen als een hondje?
Op je knieën!
Op je knieën Montacchi.
Op je knieën zeg ik je!!
Blaf 's.
Blaf zeg ik je.
Ik hoor je niet.
Blaf. Max. Blaf.

-
- Alessandro** Smeerlappen. Laat mij gerust.
- Tybalt** Blaf, jongen. Blaf.
Ik wil je horen blaffen als een Montacchi.
Blijf zitten. Beweeg je niet.
Hop met die pootjes.
En blaf, Alessandro Montacchi!
- Mercutio** Hei Tybalt. Kattekoning.
Zoek je ruzie, vent?
- Tybalt** Nee maar.
Daar zijn de vriendjes.
Goede avond heren.
- Mercutio** Goede avond dames
- Tybalt** O. O. Ik voel me op mijn pik getrapt.
- Mercutio** Laat die jongen met rust of ik trap je op je pik.
Rattevanger.
- Tybalt** Nee maar. Wat een grote bek.
Wat een tong.
Jouw tong hangt in ieder geval veel losser dan jouw vuisten.
- Mercutio** Als jij nog een pink durft uitsteken naar die jongen zul je merken hoe los mijn vuisten hangen.
Alessandro kom hier.
Alessandro kom hier.
- Tybalt** Mercutio, ik laat mij niet op mijn tenen trappen.
- Mercutio** Ik ook niet, rattekatekoning.
(Hij staat op zijn handen)
- Capuletti's** (lachen en geven applaus)
- Tybalt** We zullen op uw handjes plassen, Mercutio.
- Mercutio** Dan trap ik op je blote pik.
- Tybalt** Hei vent, met je fameuze stoot.
Zoek jij ruzie, vent?
-

Mercutio Ruzie vent? Nee vent?

Tybalt Mocht het zijn, dan ben ik je man.
(Tybalt trekt zijn mes)

Benvolio Doe dat mes weg Tybalt!!!

Tybalt Ik ram het tussen zijn ribben.
Vooruit. Sla erop los. Lafaards kom op.

Ze vechten. Er is eventjes paniek. Lorenzo komt op om de twee groepen te scheiden.

3. Het dansen

Het feest breekt open. Garçons komen opdraven met drankjes. Confettie dwarrelt uit de hemel. De beide groepen meten zich met elkaar op de dansvloer. Andrei en Claudia in gesprek met Paris en Lorenzo en Umberto en Maria. Mercutio danst plagend. Romeo heeft Julia opgemerkt. Ze dansen. De andere dansers maken de kring open zodat we hen in de focus zien.

Paris volgt Julia nauwlettend. Ook haar ouders kijken wat verbouwereerd toe op wat zich op de dansvloer afspeelt. Julia kust Romeo ontzettend lang. Applaus en reactie van de groep.

De Montacchi's en de Capuletti's zijn gemaskerd.

Andrei stopt dit moeilijk moment en maakt van de gelegenheid gebruik om Paris te introduceren.

4. Interventie Paris

Andrei Geachte genodigden, mag ik van deze gelegenheid gebruik maken om u voor te stellen aan de heer Paris Cunobertini.
Deze charmante jongeman dingt namelijk naar de hand van mijn dochter en wie weet kunnen we heel binnenkort terug samen komen om de bruiloft te vieren en te klinken op het geluk van dit jonge paar.

Paris Dames, heren, ik ben zeer verheugd hier op dit feest aanwezig te mogen zijn.
Ik voel mij nog wat vreemd hier in jullie middens maar ik hoop dat daar snel een einde aan komt.
Zoals de heer Capuletti zei koester ik heel veel liefde voor Julia, de dochter van dit huis.
Misschien klinkt het arrogant of opdringerig, maar ik zou haar, zoals oude minnestrelen

deden, mijn liefde willen betuigen in de vorm van een lied.
Jawel, ik voel mij licht en luchtig en ik hoop dat Julia mij aanhoren wilt.

Paris zingt zijn lied. Alessandro begeleidt hem op de piano.

6. Het balkon

- Romeo** (Hij fluit)
Komaan leeuwerik, wakker worden.
(Hij fluit)
Komaan. Vlwg. Wakker worden nu.
Kom kom. Ssst. Hou je stil en verraad mij niet.
Kom. Vlieg vlwg naar Julia en fluister in haar oor dat ik hier op wolken zweef en dat ik wachten zal tot ze komt.
Vooruit. Vlwg. Vertel het haar.
Kwetter in haar oor dat Romeo op haar wacht.
Zeg haar dat ik beef. Dat ik tril.
En als ze niet vlwg komt dat ik ontploffen zal als vuurwerk dat de lucht wordt ingeschoten.
Vooruit. Vlwg. Vlieg op kousevoeten en zeg dat ik haar dringend nodig heb. Dat ik haar wil zien en voelen en strelen en dat ik duizend kussen van haar mond wil stelen.
Kom dan. Kom dan engel. Toverfee. Kom dan en verschijn als de stralende zon die opkomt in het oosten.
Toe nu. Laat mij hier niet langer wachten onder de bleke maan.
Laat mij hier niet hangen in het holst van de nacht als een rover die zijn buit niet pakken kan.
Julia. Julia.
Kom en spreek mij aan met duizend zachte woorden die mij strelen als fluweel.
Julia. Julia.
- Julia** Wie is daar?
Is daar iemand?
Wie roept daar?
- Romeo** (fluit)
- Julia** Romeo?
- Romeo** (fluit)
- Julia** Ben jij het? Romeo?
Romeo Montacchi?
Wat doe jij hier?

Hoe kom jij hier?
 Ga weg. Vluc.
 Bedenk toch wie je bent.
 Ga weg. Nu. Vluc.
 Als mijn vader jou ontdekt, vermoordt hij je.

Romeo   Dat hij mij dan vermoordt.
 Dat hij mij vierendeelt, dat hij mij radbraakt.
 Dat hij mij laat opsluiten in de diepste kerker.
 Ik ben niet bang.
 Ik ben niet bang.
 Er schuilt meer gevaar in jouw ogen dan in twintig van hun messen.
 Mij kunnen ze niet pakken nu.
 Ik zweef. Ik tintel. Ik voel mij licht.
 Ik smelt. Ja ik smelt. Ik ben aan het smelten nu.
 Ze krijgen mij niet.
 Nooit.
 Zij niet. Jij wel.
 Jij wel. Jij wel.
 Jij mag mij verscheuren.
 Jij mag mij opeten. Alleen jij.
 Ik wil alleen door jou opgepeuzeld worden.
 Julia. Ik wil je zien. Ik wil je pakken.
 Kom vluc. Kom bij me.
 Er kan je niets gebeuren.
 Kom dan. Kom.

Julia   Romeo. Mijn lieve jongen.
 Waarom ben jij Romeo?
 Waarom ben jij een Montacchi?
 Waarom mag ik niet bij je zijn?

Romeo   Je bent bij mij en als je valt vang ik je op.
 Ik vlieg met jou tot in het blauw van de hemel.
 Pak mij vast Julia. Pak mij vast.
 Ik wil je voelen bruisen in mijn bloed.
 Geef mij kippevel dat ik kan kraaien als een haan.
 Sluit je ogen en pak mij in het donker.
 Want ik hou van je.
 Ik hou van je.

Julia   Als wat je zegt oprecht is, wil ik altijd bij je zijn.
 Altijd. Nu en straks en steeds opnieuw wil ik dat jij bij me bent. Romeo. Ik laat de touwen
 los en 'k gooi mij in de diepte.

Angel Julia.

Julia Mijn God. We zijn betrappt.
Vlug Romeo. Ga nu. Vlucht weg uit deze tuin.
Ik wil niet dat ze jou hier zien.

Romeo Een kus nog. Een kus nog.
De mooiste, warmste, heetste kus die ik je geven kan.

Julia Ik zie je graag. Waarom zie ik je zo graag.

Angel Julia.

Julia Ik kom. Ik kom.
Vooruit nu. Vlucht. Vlucht. Ga nu voor ze jou hier zien.

Romeo Kom hier. Kom hier.

Julia Ga nu. Ga nu.

Romeo Kom hier zeg ik je.
Laat ze roepen. Laat ze ons zien.
Laat ze ons grijpen en in de boeien slaan.
Dan zijn we samen voor eeuwig en altijd.

Julia Ik wil knippen in je wang. Mag ik.
Want ik denk dat dit een droom is.
Romeo. Nog drie woordjes.
Ik wil dat je met mij trouwt. Hoor je. Ik wil dat jij met me trouwt.
Zeg mij morgen waar en wanneer we voor altijd samen kunnen zijn. Ik zend je Angelica
om op je antwoord te wachten.
Heel mijn lot mijn geluk en mijn fortuin wil ik aan jouw voeten leggen.
Ik wil je volgen tot aan het verste punt van de wereldbol.

Angel Julia.

Julia Ik kom. Ik kom.
Slaapwel nu, lieve jongen.
Duizendmaal goeie nacht.

Romeo O zalige zalige nacht.
Is dit een droom?
Slaap ik of ben ik wakker?
Dit is te mooi om waar te zijn.

- Julia**   **Romeo.**
Hoe laat moet ik morgen Angelica zenden?
- Romeo**   Om negen uur. Ik wacht haar op op het plein.
- Julia**   Ga nu. Vlug. Ga nu.
O. Ik wou je nog iets zeggen maar ik weet het niet meer.
- Romeo**   Laat mij hier dan staan tot het je te binnen schiet.
- Julia**   Ik weet het niet meer. Ik zal het willen vergeten voor altijd zodat jij hier eeuwig kunt blijven staan.
Ga nu. Mijn lieve jongen. Nee ga niet. Kom hier nog even. Ik wil je nog even knuffelen.
Wat ben je zacht. Wat ben je mooi.
O jij smeerlap. Waarom zie ik jou zo graag.
Adieu nu. Ik zie je morgen. Adieu.

15. Oorlog

- Claudla**   Zeg het hemzelf! Zeg het hemzelf! Hoor je me!
Richt je dan tot je vader en zeg het hem zelf!
- Julia**   Ik zal het hem zeggen. Recht in zijn gezicht zal ik het hem zeggen. Het is een schande hoe jullie mij durven en kunnen uithuwelijken aan iemand waar ik niet de minste voeling voor heb.
Roep mijn vader. Roep hem. Ik ben niet bang om hem in het gezicht te slingeren dat ik hem verafschuw. En dat ik jou ook verafschuw. Roep hem dan.
Roep hem! Roep hem! Roep hem dan!!
- Andrei**   Wat is hier aan de hand?
- Claudla**   Ik heb haar op de hoogte gebracht van het huwelijk met Paris maar jouw dochter gedraagt zich op een afschuwelijke manier en ze slingert mij zomaar in het gezicht dat ze ervoor bedankt.
- Andrei**   Wacht wacht. Spreek duidelijk.
Waarom wil ze niet? Is ze ons dan niet dankbaar?
Is ze niet blij met dat verheugend nieuws?
Beseft ze haar geluk dan niet nu wij haar zo'n achtenswaardige bruidegom schenken?
- Claudla**   Ze bedankt ervoor. Ik heb het je net gezegd.
Ze raast en ze tiert als een bezetene.

Is dat jouw dochter?
Is dat mijn kind?
Ik vraag me af waar ze het lief vandaan haalt om zo te reageren.

Andrei Julia ik wil dat jij onmiddellijk je excuses aanbiedt tegenover je moeder en dat jij je dankbaar opstelt.

Julia Dankbaar?? Dankbaar??
Hoe kan ik jullie dankbaar zijn voor iets wat ik haat.

Andrei Wat zijn dat voor woorden?
Wat is dat voor een zotte logica?
Wil jij trouwen?

Julia Ja, ik wil trouwen.

Andrei Wel dan?
Wat is dat gebazel?
Dankbaar wel, dankbaar niet, ik wil wel en ik wil niet, ik ben blij en ik ben niet blij.
Wat is dit voor een gezwets jij nukkig nest.
Ik moet van uw gedank en uw gejank niets weten, hoor je.
Rep donderdag je botten om met Paris naar de kerk te gaan of ik sleur je bij je haar tot ginder.
Gibberend nest. Jij kleine heks.
Waar hebben wij zo iemand verdiend?

Claudia Kom Andrei, rustig wat. Wind u niet zo op.

Andrei Ik wind mij op waar en wanneer ik wil.
En ik wil niet dat mijn bloedeigen dochter mij op zo'n manier aanspreekt.

Julia Vader, ik smeeek u op mijn knieën: luister een minuut naar mij. Ik moet u iets zeggen.

Andrei Loop naar de bliksem jij weerspannig nest.
Ik zal u wat zeggen.
Indien jij donderdag niet in de kerk bent wil ik je nooit meer zien. Zwijg. Hou je mond. Ik wil geen woord meer horen. Jij doet het bloed stokken in mijn keel, jij ongehoorzame ramp!
En wij die dachten dat we schaars gezegend waren omdat de hemel daar ons maar één kind had geschonken.
En kijk, dat ene blijkt ons nog één te veel.
Jij bent voor ons geen zegen maar een vloek.

Angelica U moet haar niet zo uitschelden mijnheer.

Andrei

Hou jij je mond maar dicht.

Ga met oude wijven kletsen en hou je roddels voor de koffietafel. Ga met je getetter naar de keuken!

Mijn God ik word nog zot.

Bij dag en nacht, vroeg en laat, thuis en overal was het mijn eeuwige zorg een echtgenoot te vinden voor haar. En nu ik voor dat kreng een edelman op de kop heb kunnen tikken, van goede afkomst, zeer wel gesteld, jeugdig, goed en degelijk opgevoed, geproportioneerd zoals eenieder een man zou willen en knapper dan een vrouw er een kan dromen komt daar dat jengeland nest, die preutse trut vertellen: ik trouw nog liever met de moordenaar van Tybalt.

Wel luister 's goed jij dochter van mij.

Als jij niet trouwen wilt met Paris,

dan kom jij d'r niet meer in. Dan verstoot ik je.

Dan onterf ik je en vervloek je.

Graas dan waar je wilt maar bij mij blijf je niet wonen. Let op. Denk goed na. Wat ik zeg is waarheid.

Het is bijna donderdag.

Weet wat je kiest.

Ben je mijn kind, trouw met mijn keus.

Zoniet, schooi, bedel en kreveer op straat.

Ik zal u nooit meer kennen.

en wat van mij is zal nooit van u zijn.